

ZAJAM BR. 2000001440
GRANT BR. 2000001441

SPORAZUM O FINANSIRANJU

Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima (RCDP)

između

BOSNE I HERCEGOVINE

i

MEĐUNARODNOG FONDA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ

Potpisan u Rimu, Italija, i Sarajevu, Bosna i Hercegovina

SPORAZUM O FINANSIRANJU

Broj Zajma: 2000001440
Broj Granta: 2000001441

Naziv programa: Program razvoja konkurentnosti u ruralnim područjima („Program“)

Bosna i Hercegovina („Zajmoprimac/Primalac“)

i

Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj („Fond“ ili „IFAD“)

(pojedinačno „Ugovorna strana“, zajednički „Ugovorne strane“),

sporazumjele su se kako slijedi:

Dio A

1. Sljedeći dokumenti zajednički čine ovaj sporazum: ovaj dokument, Opis programa i Provedbeni aranžmani (Prilog 1.) i Tabela alokacije (Prilog 2.).

2. Opći uslovi za finansiranje poljoprivrednog razvoja Fonda za poljoprivredni razvoj od 29. 04. 2009. godine, izmijenjeni u aprilu 2014. godine, s mogućim daljnjim izmjenama („Opći uslovi“), priloženi su ovom sporazumu, a na ovaj sporazum se primjenjuju sve odredbe Općih uslova. Za potrebe ovog sporazuma, uslovi definirani u Općim uslovima imaju značenje koje je utvrđeno u tom dokumentu.

3. Fond Zajmoprimcu/Primaocu odobrava Zajam i Grant („finansiranje“) koje će Zajmoprimac/Primalac koristiti za provedbu Programa u skladu s uslovima i odredbama ovog sporazuma. Dio A Projekta provodi Federacija Bosne i Hercegovine („Federacija“), a Dio B Projekta provodi Republika Srpska („RS“), (pojedinačno „entitet“, zajednički „entiteti“), i, u ovu svrhu, Zajmoprimac/Primalac Federaciji i RS-u na raspolaganje stavlja odnosno dijelove sredstava finansiranja pod uslovima i odredbama definiranim u ovom sporazumu i u skladu s odredbama Supsidijarnih sporazuma između Zajmoprimca/Primaoca i Federacije, odnosno RS-a.

Dio B

1. A. Iznos Zajma je jedanaest miliona i stotinu i dvadeset hiljada eura (11. 120. 000, 00 eura).

B. Iznos Granta je četiri stotine i sedamdeset hiljada eura (470. 000, 00 eura).

2. Zajam podliježe kamatama na neotplaćenu glavniciu po stopi koja je jednaka referentnoj kamatnoj stopi IFAD-a, plativoj polugodišnje u valuti otplate Zajma, s razdobljem dospijeća od osamnaest (18) godina, uključujući razdoblje poštede od tri (3) godine od datuma na koji je Fond utvrdio da su svi Opći uslovi, čije je ispunjenje uslov za povlačenje sredstava, ispunjeni u skladu s poglavljem 4. 02 (b).

3. Valuta otplate Zajma je euro.

4. Prvi dan važeće fiskalne godine je 1. januar.

5. Glavnica i kamate su plative svakog 15. februara i 15. augusta.

6. Iznosi unaprijed povučeni s računa Zajma i s računa Granta čuvaju se na specijalnim računima u eurima koje Zajmoprimac/Primalac ima i vodi u bankama koje su prihvatljive Fondu. Za oba entiteta postoje zasebni računi.

7. U bankama prihvatljivim Fondu Zajmoprimac/Primalac otvara četiri projektna računa u lokalnoj valuti (zasebni računi za sredstva Zajma i za sredstva Granta za svaki od dva entiteta), kojima upravljaju odnosne Jedinice za koordinaciju programa.

8. Komplementarno finansiranje obezbjeđuje se za Dio A Programa u ukupnom iznosu do oko 0, 81 milion eura, a za Dio B Programa u ukupnom iznosu do oko 0, 72 miliona eura.

Dio C

1. Vodeće programske agencije su Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u Federaciji i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u RS-u.

2. Datum završetka Programa je petnaesta godišnjica od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma.

Dio D

Finansiranje i nadzor nad Programom vrši Fond.

Dio E

1. Kao dodatni opći preduslov za povlačenje definirano je sljedeće: za Dio A, potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primaoca i Federacije i potpisan Projektni sporazum između Fonda i Federacije, a za Dio B potpisan Supsidijarni sporazum između Zajmoprimca/Primaoca i RS-a i potpisan Projektni sporazum između Fonda i RS-a.

2. Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji od strane Zajmoprimca/Primaoca.

3. Predstavnici i adrese koje će biti korištene za svu komunikaciju u vezi s ovim sporazumom su sljedeći:

Za Zajmoprimca:

Zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara i ministar finansija i trezora
Bosne i Hercegovine
Trg Bosne i Hercegovine 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Za Fond:

Predsjednik
Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj
Via Paolo di Dono 44
00142 Rim, Italija

Ovaj sporazum je pripremljen na engleskom jeziku u dva (2) istovjetna primjerka, jedan (1) za Fond i jedan (1) za Zajmoprimca.

BOSNA I HERCEGOVINA

/svojeručni potpis/

Vjekoslav Bevanda
Ministar finansija i trezora

Datum: 23. marta 2016. godine

MEĐUNARODNI FOND ZA
POLJOPRIVREDNI RAZVOJ

/svojeručni potpis/

Kanayo F. Nwanze
Predsjednik

Datum: 03. marta 2016. godine

Prilog 1.

Opis Programa i provedbeni aranžmani

I Opis Programa

1. *Ciljana populacija.* Programom će biti obuhvaćene tri ciljne skupine: **jako siromašno, siromašno i stanovništvo na granici siromaštva**, uz analizu posebnih ograničenja i izazova u pristupanju odabranim podsektorima, uz pažnju posebno posvećenu ograničenjima s kojima se suočavaju **žene i mladi**. Ciljani napori i strategija će odgovarati ovim izazovima, uz poduzimanje posebnih mjera. Programom će biti obuhvaćeni siromašni, nekomercijalni poljoprivrednici koji još uvijek nisu povezani (ili su nedovoljno povezani) s tržištem, uz istovremenu podršku njihovom ulasku u lance isporuke kako bi postali konkurentni komercijalni poljoprivrednici. Direktni korisnici bit će siromašni u ruralnim područjima, i muškarci i žene, mladi i odrasli okupljeni u Udrugama proizvođača (PA) i zadrugama u odabranim lancima vrijednosti (LV).

2. Programom će direktno biti obuhvaćeno 16. 000 korisnika kroz provedbu poslovnih ponuda (PP). Kada je u pitanju faza proizvodnje nakon obavljanja žetvi, tokom provedbe Programa bit će otvoreno 3150 radnih mjesta (najmanje 20% radnih mjesta bit će otvoreno za žene). Indirektni korisnici imat će koristi od unaprijeđenih lanaca vrijednosti i privatnih ulaganja u agrobiznis, unaprijeđenog upravljanja podsektorom i unaprijeđene zajedničke tržišne infrastrukture. Procijenjeni broj indirektnih korisnika je najmanje 5000 (oko 30% ukupnog broja korisnika).

3. **Program će biti fokusiran na voće, povrće i sekundarne šumske proizvode i, najkasnije godinu dana nakon što Projekat postane efektivan razmatrat će se dodatni sektor s** potencijalom za smanjenje siromaštva i mogućnošću rasta, npr. stočarstvo. Kako bi se postigle potrebne strukturalne promjene za održivi razvoj podsektora, Program je osmišljen kao dugoročna intervencija koja će biti provedena u dva ciklusa od po pet godina. Prije kraja prvog ciklusa bit će provedena Misija revizije između ciklusa s ciljem ocjene napredovanja (u odnosu na određene „okidače“ učinka) i pripreme sljedećeg ciklusa.

4. Program će biti proveden na državnom nivou kroz klastere lanaca vrijednosti. Isprva je prethodno definirano dvanaest klastera koji predstavljaju Programsko područje za prvi ciklus. Najkasnije godinu dana nakon što Projekat postane efektivan, dodatni klasteri stoke iz potencijalnog podsektora bit će razmotreni kako bi osigurali pokriće. S obzirom na cilj Programa, odnosno pružanje podrške najugroženijim skupinama (siromašnim poljoprivrednicima, ženama i mladima), Program će promovirati inkluziju siromašnih općina u kontekstu većih općinskih klastera. Općenito, ove općine će biti ili blizu područja koja su trenutno aktivna u odabranim lancima vrijednosti ili će se raditi o općinama u kojima je siromaštvo još uvijek visoko. Klasteri će biti utvrđeni na temelju zajedničkih karakteristika u smislu socijalno-ekonomskih i institucionalnih potencijala.

5. *Cilj.* **Cilj** Programa će biti doprinos održivom smanjenju siromaštva u ruralnim područjima u Bosni i Hercegovini.

6. *Cilj.* Razvojni ciljevi Programa će omogućiti malim posjednicima da iskoriste razvoj podsektora voća, povrća i sekundarnih šumskih proizvoda i drugih potencijalnih podsektora za održivo unaprjeđenje njihove socijalne i ekonomske situacije i situacije drugih siromašnih skupina u ruralnim područjima.

7. *Komponente.* Program se sastoji od sljedećih komponenti:

Komponenta 1: Pozitivno okruženje za inkluzivni razvoj podsektora

Rezultat Komponente 1 će biti: „Unaprijeđena politika i institucionalno okruženje privlači male posjednike i ulagače u odabrane podsektore.“ Pet elemenata pristupa Programa razvoju podsektora bit će provedeno kroz ovu komponentu: (i) upravljanje podsektorom od strane svih zainteresiranih privatnih i javnih subjekata kroz konsultacije i zajedničko strateško planiranje intervencija; (ii) razvoj kapaciteta relevantnih institucija u podsektorima kako bi se osiguralo postojanje odgovarajućih službi; i (iii) pozitivan okvir politika kako bi se riješili povezani problemi vezani za trgovinu i politike, kao i institucionalna pitanja, i promovirao lokalni ekonomski razvoj, (iv) praćenje i odgovornost učinka podsektora i (v) jačanje kapaciteta relevantnih institucija.

Očekivani rezultati su: (i) platforme za zainteresirane subjekte na nivou klastera i podsektorskom nivou unaprjeđuju koordiniranje lancem vrijednosti i podsektorskim upravljanjem, usmjeravanje javnih politika i ulaganja kako bi garantirale dugoročnu konkurentnost podsektora; i (ii) prikladne tehničke usluge i usluge razvoja poslovanja dostupne su na lokalnom i entitetskom nivou.

Javna sredstva će biti korištena kako bi potpomogla ulaganja iz privatnog sektora u partnerstva od obostrane koristi, što će agrobiznisima omogućiti da prošire polje djelovanja, a malim proizvođačima da prošire proizvodnju, uz istovremeno povećanje profitabilnosti. Kao dio napora s ciljem stvaranja pozitivnog okruženja za inkluzivni i održivi razvoj podsektora, Program će pomoći osigurati pružanje odgovarajućih javnih i privatnih usluga za podršku.

Komponenta 2: Održiva inkluzija malih posjednika u uspješnim/naprednim lancima vrijednosti

Rezultat Komponente 2 će biti: „Održiva inkluzija siromašnih malih posjednika i ugroženih skupina u odabranim podsektorima“. Očekivani rezultati su sljedeći: (i) razvijene su i provedene inkluzivne poslovne ponude ; i (ii) jako siromašni i siromašni poljoprivrednici, žene i mladi su uspješno integrirani u konkurentne i produktivne lance vrijednosti.

Namjera ove komponente je da: (i) pomogne unaprjeđenju životnih uslova malih proizvođača i siromašnih sakupljača kroz održivu i profitabilnu poljoprivrednu proizvodnju; (ii) konsolidira njihove udruge i kapacitete kako bi im pomogla u prepoznavanju budućih poslovnih prilika (u smislu tržišta, načina plasiranja na tržište, novih proizvoda, itd.), s ciljem širenja njihovog poslovanja; i (iii) osigura zastupljenost i aktivnu ulogu u platformama za koordinaciju koje obuhvaćaju više zainteresiranih strana, i na nivou klastera i na nivou podsektora. Program će iskoristiti postojeću dinamiku odabranih lanaca vrijednosti u kojima privatni sektor (odnosno, trgovci poljoprivrednim sirovinama, sakupljači, prerađivači, trgovci, trgovci na malo i na veliko) aktivno surađuje s malim posjednicima, bilo da su oni organizirani ili da djeluju samostalno.

Poslovne ponude koje poslovnim partnerima (proizvođačima i agrobiznisu) omogućavaju planiranje, koordiniranje i provedbu ulaganja od obostrane koristi bit će glavni programski instrument u okviru Komponente 2. Poslovne ponude će biti glavni instrument poslovnih partnera (malih proizvođača i sakupljača i njihovih udruge, kompanija koje se bave agrobiznisom), pomoću kojeg će se promovirati održivi razvoj njihovog zajedničkog poslovanja u odabranim podsektorima i lancima vrijednosti. Poslovne ponude će također predstavljati okvir potreba partnera za razvojem kapaciteta i dijela ulaganja koji će biti pokriven javnim (projektnim) sredstvima.

II. Provedbeni aranžmani

8. *Vodeće programske agencije.* Vodeće programske agencije su Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacije i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS-a. Koordiniranje Programom kao i fiducijarno upravljanje povjerava se postojećoj Jedinici za koordinaciju poljoprivrednih projekata (APCU) u RS-u i Jedinici za koordinaciju projekata (PCU) u Federaciji. U smislu promoviranja strukturalnih promjena i održivog razvoja podsektora, bit će razvijen strog sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata za koji će zainteresirane strane u Programu biti zajednički odgovorne. APCU i PCU će, osim općeg koordiniranja, snositi i krajnju odgovornost za navedeni sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata. Nadalje, priroda Programa koja je rezultat potražnje, kao i pristup koji garantira uključenost, osigurat će korisnicima da preuzmu vodeću ulogu prilikom odabira, praćenja i ocjene učinka pružalaca usluga. Ovo zahtijeva da udruge proizvođača i članovi zadruga postanu dio procesa praćenja i ocjenjivanja rezultata Programa.

9. *Upravni odbori Programa (UOP)*

9.1 Državno Ministarstvo finansija i trezora (MFT) će koordinirati rad s entitetskim Ministarstvima finansija kako bi osiguralo nesmetanu provedbu projekta.

9.2 Upravni odbor Programa (UOP) kojim će predsjedati entitetsko Ministarstvo poljoprivrede ili njegov imenovani predstavnik bit će uspostavljen u svakom entitetu s ciljem ukupnog upravljanja Programom na entitetskom nivou. Upravni odbor Programa sastajat će se jednom ili dva puta godišnje. Svaki Upravni odbor će: (i) osigurati da programske aktivnosti budu u skladu s državnim strategijama i politikama i strategijama i politikama IFAD-a i s ciljevima Programa definiranim prilikom osmišljavanja Programa; (ii) podupirati strateške ciljeve definirane Programom; (iii) revidirati godišnje planove rada i budžete na entitetskom nivou; (iv) nadgledati transparentan odabir pružalaca usluga i partnerskih institucija; (v) osigurati da intervencije u okviru Programa budu izvršene u koordinaciji s drugim razvojnim programima i projektima i (vi) osigurati poštivanje najviših standarda finansijskog upravljanja i revizije. Upravni odbor treba pozvati predstavnike privatnog sektora, udruge proizvođača i zadruga da se pridruže Odboru.

9.3 Godišnji međuentitetski sastanak (radionica) poslužit će za ocjenu trenutnog stanja Programa, naročito kada su u pitanju održivi razvoj podsektora, učinci i upravljanje s ciljem razmjene iskustava i uzajamnog učenja.

10. *APCU i PCU*

10.1 APCU i PCU su već uspostavljene i provode druge projekte u zemlji finansirane sredstvima IFAD-a. Radom APCU-a i PCU-a upravljaju direktori koje su imenovala odnosna Ministarstva poljoprivrede, a njihovo imenovanje je prihvatljivo IFAD-u. U oba entiteta, APCU i PCU su odgovorne za koordiniranje Programa i saradnji s općinama, klasterima i partnerima u provedbi, kao i za ukupno upravljanje Programom i nadzor, organiziranje početnih i godišnjih radionica, pripremu revizije godišnjih planova rada i budžeta, te za fiducijarno upravljanje. Ove jedinice će, također, demonstrirati jasnu posvećenost ciljanom pristupu i socijalnoj inkluziji. Direktori APCU-a i PCU-a će naročito biti zaduženi za dijalog politika i olakšavanje provedbe procesa u okviru Podsektorske platforme za zainteresirane strane.

10.2 *Unaprijeđena funkcija koordinacije.* Budući da Program zahtijeva stalnu prisutnost dobro razvijenih kapaciteta na terenu za omogućavanje, praćenje i analizu utjecaja, i od APCU-a i od PCU-a će se zahtijevati da razviju nova partnerstva s državnim i drugim pružiocima usluga prilikom izgradnje vlastitih kapaciteta za upravljanje u nekoliko

područja. APCU i PCU će jačati svoje funkcije koordinacije i angažirati pružaoce usluga i partnere u provedbi kako bi dale podršku provedbi aktivnosti i usluga u okviru Programa. APCU i PCU će putem konkursa angažirati sljedeće: poslovne partnere za provedbu; tehničke savjetodavne usluge, usluge razvoja poslovanja i razvoja organizacijske strukture, te definirati spisak pružalaca usluga koji će onda biti dostupan svim partnerima koji daju poslovne prijedloge putem internetske stranice ili ekvivalentne platforme. Partneri koji daju poslovne prijedloge će odabrati i zaključivati sporazume s pružiocima usluga po svom izboru.

10. 3 *Osoblje*. Plaće zaposlenih u obje Jedinice već su osigurane u okviru drugih projekata koje finansira IFAD, a isto će vrijediti tokom naredne četiri godine. Samo dodatno osoblje, posebno angažirano za posebne potrebe u okviru ovog programa bit će finansirano kroz sam Program. Učinak osoblja obje Jedinice ocjenjivat će se na godišnjem nivou u odnosu na opis poslova.

11. *Priručnik za provedbu Programa (PPP)*. Obje vodeće programske agencije će pripremiti nacrt Priručnika za provedbu Programa najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog sporazuma. Nacrt Priručnika za provedbu Programa sastojat će se od 3 toma:

Tom 1: Priručnik za poslovanje. Priručnik za poslovanje sadrži, između ostalog: (i) provedbene aranžmane i modalitete za sve programske komponente; (ii) projektni zadatak i provedbenu odgovornost svih zaposlenih na Programu; (iii) kriterije za odabir ciljanih skupina i mehanizme definiranja ciljeva; (iv) modalitete za odabir pružalaca usluga i nacrt njihovog projektnog zadatka; i (v) modele sporazuma za finansiranje Poslovnih ponuda; kriterije kvalificiranosti i načine poslovanja.

Tom 2: Priručnik za finansijske i administrativne procedure.

Tom 3: Priručnik za nadzor i procjenu. U Priručniku za nadzor i procjenu opisani su, između ostalog: (i) Programski ciklus i logički okvir; (ii) osnovna situacija i pokazatelji procesa nadzora; (ii) sistem praćenja i ocjenjivanja rezultata; i (iv) smjernice.

Vodeće programske agencije dostavljaju Priručnik za provedbu Programa Fondu na saglasnost. Priručnici za provedbu Programa mogu biti izmijenjeni amandmanima ili na drugi način samo uz prethodnu aglasnost Fonda.

Prilog 2.

Tabela za alokaciju

1. *Alokacija sredstava za finansiranje.* (a) Tabela u daljnjem tekstu definira kategorije kvalificiranih izdataka koji će biti finansirani sredstvima Zajma i Granta i alokaciju iznosa Zajma i Granta za svaku kategoriju i postotke izdataka za stavke koje će biti finansirane u svakoj kategoriji:

Kategorija	Alocirani iznos Zajma (izraženo u EUR)	Alocirani iznos Granta (izraženo u EUR)	Postotak izdataka koji će biti finansirani (neto, nakon oporezivanja i doprinosa države i korisnika)
A. Dio A Projekta u Federaciji			
1. Robe, usluge i sirovine	5.035.000,00		100 %
2. Konsultantske usluge	465.000,00	270.000,00	100 %
3. Oprema	70.000,00		100 %
4. Operativni troškovi	545.000,00		100 %
Nealocirano	325.000,00		
B. Dio B Projekta u RS-u			
1. Robe, usluge i sirovine	3.620.000,00		100 %
2. Konsultantske usluge	345.000,00	200.000,00	100 %
3. Operativni troškovi	480.000,00		100 %
Nealocirano	235.000,00		
Ukupno	11.120.000,00	470.000,00	

(b) Izrazi korišteni u gornjoj tabeli su definirani kako slijedi:

(i) „Robe, usluge i sirovine“ se odnosi na finansiranje Poslovnih ponuda.

(ii) „Konsultantske usluge“ obuhvaćaju institucionalne sporazume i ugovore o pružanju usluga i radionice.

(iii) „Operativni troškovi“ uključuju plaće za zaposlene u koordinacijskim jedinicama. U slučaju Dijela A, ovo uključuje plaće za kalendarsku godinu 2020. i naredne godine.

2. *Početni troškovi.* Povlačenja koja se odnose na izdatke za početne troškove uključene u kategoriju „Konsultantske usluge“, nastale prije ispunjavanja općih preduslova za povlačenje neće biti veća od ukupnog iznosa od 25.000,00 EUR za svaki dio Programa.